gemeente Terschelling

Raadsvoorstel

Onderwerp: **Vaststellen Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP)**

Jaar/nummer: **2023/**

In behandeling bij: **Wethouder Hoekstra - Sikkema**

Voorstel

De raad wordt voorgesteld het voorliggende IHP vast te stellen en in te stemmen met de uitwerking van de scenario's in een uitvoeringsprogramma. Per scenario zal een voorstel ontwikkeld worden met businesscase en financieringsaanvraag dat derhalve een separaat besluit van de Raad vraagt, waardoor de raad een zorgvuldige afweging kan maken tussen deze scenario's.

Samenvatting

Om een doelgericht, planmatig en samenhangend beleid op het gebied van onderwijshuisvesting te kunnen voeren moet de gemeente beschikken over een Integraal Huisvestingsplan (IHP). In samenwerking met de onderwijsorganisaties op Terschelling is een meerjarenplan (2023-2040) ontwikkeld dat recht doet aan het coalitieakkoord "Koers naar de toekomst: Meedenken, Meepraten, Meedoen" en TS25.

Het meerjarenplan geeft inzicht in de wettelijke taken van de gemeente en de status van de huidige onderwijshuisvesting. Daaruit voortvloeiend is een prioritering ten aanzien van vervanging, renovatie en verduurzaming gemaakt. Het IHP geeft tevens inzicht in de vereiste investeringen.

Het IHP is gebaseerd op wettelijke normering en houdt rekening met de specifieke eilandsituatie en de wens om in de drie kernen primair en inclusief onderwijs aan te bieden. Het IHP schetst de scenario's per dorpskern. Het dient ter ondersteuning van de raad bij het maken van keuzes en besluitvorming ten aanzien van mogelijke ontwikkelscenario's en biedt de raad de mogelijkheid een zorgvuldige afweging te maken tussen deze scenario's.

Het college stelt de gemeenteraad voor om het IHP vast te stellen.

Toelichting

Ad 1: Het voorliggende IHP vast te stellen.

- De ruimtenormen in de verordening Voorzieningen huisvesting onderwijs (hierna "verordening onderwijshuisvesting") van de gemeente Terschelling zijn een afgeleide van de VNG modelverordening met toevoegingen toegespitst op het inclusief onderwijs zoals partijen dit op Terschelling aanbieden. Deze uitgangspunten zijn in de ontwikkeling van de voorgestelde scenario's verwerkt.

- De voorgestelde prioritering is gebaseerd op de kwalitatieve staat van de gebouwen (bouwjaar, technische staat en energielabel). Tevens is rekening gehouden met boekwaarde en afschrijvingstermijnen van de gebouwen.
- Het Integraal Huisvestingsplan (IHP) voldoet aan de verstrekte opdracht en komt tevens tegemoet aan de wettelijke verplichting om op planmatige, duurzame en toekomstgerichte wijze de onderwijshuisvesting op Terschelling te waarborgen.
- Het IHP geeft sturing aan de wettelijke zorgplicht en gaat verder dan de huidige verordening onderwijshuisvesting door middel van een brede en integrale afweging. Het is ontwikkeld met inachtneming van de ruimtenormen in de huidige verordening en regionale en lokale beleidsuitgangspunten, zoals het Programma Waddeneilanden, de Toekomstvisie TS25, het coalitieakkoord en Duurzaam Terschelling.
- Het IHP houdt rekening met de belangen van andere gebruikers en koppelkansen met betrekking tot woningbouw en sport. Verschillende scenario's worden gepresenteerd en financieel doorgerekend op basis van afwegingen zoals nieuwbouw, renovatie, normbedragen en VNG-rekenmethodieken.

Ad 2: in te stemmen met de uitwerking van het IHP in een uitvoeringsprogramma

- Het IHP biedt de gemeenteraad de mogelijkheid om een toekomstbestendige keuze te maken op basis van de gepresenteerde scenario's en de beschikbare financiële ruimte van de gemeente. De planning in het IHP is gebaseerd op prioritering, noodzaak en beschikbare middelen.
- Voorgesteld wordt het uitvoeringsprogramma conform de voorgestelde prioritering per dorpskern in te richten.
- Per uitgewerkt scenario kan worden beoordeeld of de financiële positie van de gemeente toereikend is om tot uitvoering over te gaan. Hierop volgend zal een voorstel ontwikkeld worden met financieringsaanvraag dat ter besluitvorming aan de raad wordt voorgelegd.
- De scenario’s voor Hoorn dienen in het uitvoeringsprogramma nader uitgewerkt te worden met in achtneming van de koppelkansen, waarin onder andere het woonprogramma een de verplaatsing van de functie van de Stoek een rol spelen. De afhankelijkheid wordt mede bepaald door de (nog te maken) afspraken in de regiodeal, de versnellingsgelden voor Hoorn en de financiering van de onrendabele top. Daaraan verbonden zijn termijnen voor de besteding van de gelden.
- Voorgesteld wordt om de uitwerking van de scenario’s voor dorpskern Hoorn onderdeel te maken van een bredere gebiedsontwikkeling waarvoor een projectplan wordt uitgewerkt.
- Onderwijs, gymzaal, kinderopvang, de sociaal maatschappelijke functie van het dorpshuis en woningbouw hebben grote impact op het verbeteren van de leefbaarheid om Oost. Vooruitlopend op de Omgevingswet is dit bij uitstek een kans om met een solide participatieproces en stakeholder management een impuls te geven aan de invulling van het coalitieakkoord.

Historie

Middels een startnotitie en raadsmemo dd 28 januari 2022, is de raad geïnformeerd over het proces om een solide integraal huisvestingsplan voor het onderwijs op Terschelling te ontwikkelen. Hierbij is ook het plan van aanpak gedeeld en zijn de interacties met de raad vastgelegd.

De stappen zijn successievelijk uitgevoerd, waarbij opgemerkt dat door diverse omstandigheden waaronder Covid-19, het voorgestelde tijdspad niet gerealiseerd is. De raad is tijdens een informatieavond op 21 september 2022 op de hoogte gebracht van eerste bevindingen, voortgang en een aangepaste planning.
Op 5 juni 2023 is de Raad in een tweede raadsinformatie bijeenkomst op de hoogte gebracht van het definitieve IHP, met een toelichting op de technische, juridische en financiële context.

Middels dit voorstel wordt u nu als Raad gevraagd de inhoud van het IHP vast te stellen en in te stemmen met de voorgestelde gefaseerde uitvoering.

Juridische gevolgen/fatale termijnen/handhaving

De wettelijke bevoegdheid voor besluitvorming over en vaststelling van het IHP met de financiële kaders ligt bij de gemeenteraad. Van toepassing zijnde wet en regelgeving:

- Wet op het primair onderwijs
- Wet op het voortgezet onderwijs
- Wet op de expertisecentra
- Verordening Onderwijshuisvesting gemeente Terschelling (2018)

Analyses en aanbevelingen in het IHP zijn daarnaast gebaseerd op de wettelijke eisen en regels aan onderwijsgebouwen zoals vastgelegd in het Bouwbesluit. Ondanks dat het IHP geen formele juridische rechtskracht heeft, is het ook niet vrijblijvend. De gemeente en schoolbesturen hebben beide een inspanningsverplichting om tot realisering van de in dit plan opgenomen afspraken te komen.

Belang voor toerisme/samenleving/economie

Het onderwijs speelt een belangrijke rol in het behoud van jongeren op het eiland. De borging van goed onderwijs is essentieel voor de leefbaarheid. De ambitie om het onderwijsaanbod te versterken en uit te breiden, zodat jongeren niet voortijdig naar de wal vertrekken voor vervolgonderwijs is mede vastgelegd in het coalitieakkoord “Koers naar de toekomst: Meedenken, Meepraten, Meedoen”.

- Iedere eilander verdient goed onderwijs en dat houdt niet op na de basisschool. Ook het vervolgonderwijs is bepalend voor de ontwikkelkansen van jongeren en draagt bij aan een verbetering van de leefbaarheid.
- De ambitie om MBO-onderwijs op Terschelling te ontwikkelen teneinde aan de vraag naar geschoolde en vakbekwame arbeidskrachten te kunnen blijven voldoen.
- Onderwijs blijvend aan te bieden in de drie kernen draagt direct bij aan de leefbaarheid.

In de bredere context is het beleid erop gericht belangrijke basisvoorzieningen op het eiland te behouden. Voorzieningen die van cruciaal belang zijn voor het behoud van gezinnen, jongeren op de lange termijn en om leegloop tegen te gaan.

Financiële/personele/organisatorische gevolgen

Het vaststellen van het IHP heeft geen personele en organisatorische consequenties. Het vaststellen van het IHP behelst een financiële kaderstelling. Het beschikbaar stellen van de nodige financiële middelen zal per project voor zowel de voorbereiding als de uitvoeringsfases een separaat raadsbesluit vragen. Hiermee wordt geborgd dat de raad een gefaseerde en weloverwogen afweging kan maken bij de uitvoering van het IHP en de financiële impact van de te nemen besluiten. Dit betekent tevens dat per project de raad de afweging kan maken welke prioriteiten gesteld moeten worden binnen de financiële ruimte van de gemeente.

Communicatie/interactiviteit

Bij het opstellen van het IHP is een projectmatige aanpak gehanteerd en is ingezet op een breed gedragen proces en invulling. Er is een aantal gezamenlijke bijeenkomsten georganiseerd waarin vertegenwoordigers van gemeente en schoolbesturen informatie, inzichten en standpunten gedeeld hebben om tot een samenhangend en gedragen plan te komen. Er is inclusief gewerkt, met een project- en een stuurgroep. Daarnaast zijn diverse belanghebbenden bij het proces betrokken (waaronder Prokino, beide dorpshuizen, de bibliotheek, SJT en Stichting Thuishaven). Bij de uitwerking van de scenario's en het uitvoeringsplan zullen betrokkenen opnieuw meegenomen worden.

Advies van de raadscommissie

Het voorstel zal op 6 juli 2023 behandeld worden in de raadscommissie.

Ter inzage liggende stukken

0. Basisrapport IHP
1. Manifest "Investeer in onderwijshuisvesting"
2. Factsheets gebouwen
3. Duurzaamheidsadviezen huidige onderwijshuisvesting
4. PVG Leerlingenprognoses Terschelling
5. Aanvullende kwaliteitscriteria - Kwaliteitskader Huisvesting
6. Ruimte behoefte berekeningen

Datum behandeling in B&W + ondertekening

Terschelling, 12 juni 2023
Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Terschelling,

H.M. de Jong,
secretaris/directeur

C.M. van de Pol,
burgemeester